

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Sürecinde Alımlayıcı Müze Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme: Kars Müzeleri Örneği

Emre Yolcu*, Kürşad Çağrı Bozkırlı**, Onur Er***

Makale Geliş Tarihi:13/07/2024

Makale Kabul Tarihi:23/10/2024

DOI: 10.35675/befdergi.1515860

Öz

Doğası gereği bir arada yaşama ihtiyacı duyan insanın uygarlık tarihi boyunca bir üretim ve aktarım aracı olarak kullanmış olduğu dil; milletler arasındaki çeşitli benzerlik ve farklılıklar ile insana dair her türden tecrübeyi kayıt altına alarak kapsayıcılığı sınırsız bir yaşayan müze inşa eder. Böylece toplumsal bir bellek var eden dil, temelde bireyin bir diğeriyle iletişim kurma arzusuna paralel olarak akışkan bir kültürler arasıyla ve yabancı dil öğrenimi ihtiyacına sebep olur. Hedef dile ait kültürel öğelerin aktarımıyla daha hızlı ilerleyen yabancı dil öğrenim sürecinde öğrenme ortamının çeşitlendirilmesi ve kültürel öğelerin örneklendirilmesi için başvurulabilecek mekânların başında müzeler gelmektedir. Çalışma ile alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars müzelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın gözlem sürecine Kars şehir merkezinde aktif ziyaretçi kabulü yapan müzeler dâhil edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda müzelerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki yeri ve önemi ortaya konmuş, müze ziyaretlerinin hedef kitleye göre planlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kars müzeleri, müze eğitimi, dil sosyolojisi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi,

An Evaluation on The Use of Receptive Museum in Teaching Turkish As A Foreign Language: The Case of Kars Museums

Abstract

Throughout the history of civilization, language has served as a tool for production and transmission, reflecting humanity's inherent need to coexist. By documenting every type of human experience and incorporating the diverse similarities and differences among nations, language constructs an unlimited, living museum of inclusivity. As a result, language

*Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Kafkas Dilleri ve Edebiyatı Bölümü, Gürcü Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kars, Türkiye, emreyolcu@kafkas.edu.tr. ORCID: [0000-0003-3419-2701](https://orcid.org/0000-0003-3419-2701)

** Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Kars, Türkiye. kursad36@gmail.com. ORCID: [0000-0001-9982-8729](https://orcid.org/0000-0001-9982-8729)

*** Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye. onurer1827@gmail.com. ORCID: [0000-0002-9025-4711](https://orcid.org/0000-0002-9025-4711)

Kaynak Gösterme: Yolcu, E., Bozkırlı, K. Ç. & Er, O. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde alımlayıcı müze kullanımı üzerine bir değerlendirme: Kars müzeleri örneği, *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,19(44), 2920-2939.

establishes a collective social memory and inherently fosters intercultural fluidity and the need for foreign language acquisition, paralleling an individual's desire to communicate with others. Museums rank among the primary spaces that can be utilized to diversify learning environments and illustrate cultural elements in the foreign language learning process, which progresses more rapidly when cultural components of the target language are conveyed. This study aims to examine the museums of Kars within the context of receptive language competencies. The observation phase of the research included museums in the city center of Kars that actively receive visitors. The data collected during the research were analyzed using the descriptive analysis method. The findings highlight the significance of museums in teaching Turkish as a foreign language and emphasize the necessity of planning museum visits in accordance with the target audience.

Keywords: Kars museums, museum education, sociology of language, Turkish language teaching as a foreign language,

Giriş

Milletlerin kültürel mirasının sistemli bir sunuşu olarak kabul edilebilecek müzeler; sağlamış oldukları etkileşim alanı ile kuşaklar ötesi bir iletişim kanalının da taşıyıcılığını üstlenir. En temel anlamıyla “kültürel mirasın korunduğu ve gelecek kuşaklara aktarıldığı, onarıldığı, sergilendiği, eğitim amaçlı kullanıldığı ve halkı eğlendirici yönleri olan kurum” (Mercin, 2003, s. 112, akt. Mercin, ty, s. 152) şeklinde tanımlanabilecek müzeler; bireyin ilkel olana karşı bir arada yaşama güdüsüne paralel bir biçimde var olan medeniyetlerin gelişimine katkı sağlamak için kurumsal bir gereklilik olarak kabul görmüştür (Lohman, 2006).

Anadolu coğrafyasında uzun bir geçmişe sahip olan müzecilik faaliyetleri Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemi ve erken dönem Türkiye Cumhuriyeti tarihi için oldukça önemli bir yere sahiptir (Sevigen, 2023). 1881 yılında Osman Hamdi Bey'in müze müdürü görevine getirilmesi ile modern bir anlayış kazanmaya başlayan Türk müzeciliği, Mustafa Kemal Atatürk'ün kültür politikalarına da yön veren unsurların başında gelmektedir (Ateşoğulları, 2002). Atatürk'ün 1923 yılındaki meclis açılış konuşmasında şehir merkezlerinden kazalara dek vatanın dört bir tarafında kurulmasını arzu ettiğini belirttiği kurumlar arasında kütüphaneler, darülmesaiyer, matbaa ve müzeler yer almıştır (Soysal, 1998).

Coğrafi ve tarihî açıdan Anadolu'nun kapısı olarak kabul edilen Kars'ta ilk müze 1959 yılında kurulmuştur. Başlangıçta bir Müze Memurluğu olarak kurulan Kars Müzesi, envanterine kayıtlı eser sayısının artmasıyla 1978 yılında müstakil bir müze statüsü kazanarak bugün Kümbet Camii olarak bilinen tarihî 12 Havariler Kilisesi'nde ziyaretçi kabulüne başlamıştır. 1981 yılında artan ilgi ve yetersiz fiziki koşullar sebebiyle hâlen kullanılmakta olan modern müze binasına taşınan Kars Müzesi farklı medeniyetlere ait pek çok arkeolojik ve etnografik eseri barındırmaktadır (Elbüstân, 2021). 2024 yılı itibarıyla şehir merkezinde biri hazırlık aşamasında 6 müzeye sahip olan Kars; tarihî mirasını gelecek nesillere aktarabilme konusunda önemli mesafe katetmiştir (URL 1, 2024).

Müzelerin toplanan eserleri koruma, saklama, belgeler oluşturma, bilimsel yayın yapma ve bu yayınları halka sunma gibi hizmetleri vardır. 20. yüzyıldan itibaren müzelerde asıl amaç ve hizmet; kültür ve bilimin toplumun tüm kesimlerine aktarılması olarak güncellenmiştir. İşte bu nedenle müzelerin “eğitim” işlevi; toplama, koruma, inceleme, değerlendirme ve sergilemenin yanı sıra bir çeşit yönlendirme olarak biçimlendirilmiştir. Günümüzün çağdaş müzeleri; gelen ziyaretçilerin eğlenirken öğrendiği ve öğrenmekten zevk aldığı kültür merkezleridir (Atagök, 1982, s. 2).

Bu açıdan bakıldığında müzeler, eğitim ortamı olarak kullanıldığında öğrenenlere pek çok deneyimi aynı anda sunabilen zenginleştirilmiş ortamlar olarak değerlendirilebilir. Dewey, Montessori ve Pestalozzi gibi araştırmacıların çalışmaları ve çağdaş öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi ile müzelerin ideal birer öğrenme ortamı olarak kabul görmesi müzenin birincil işlevinin “toplama ve koruma”dan “eğitim”e evrildiği modern müzeciliği doğurmuştur (Hooper-Greenhill, 1994).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin müzeleri ziyaret etmeleri Türk kültürüne yönelerek onu tanımlarını sağladığı kadar dil öğrenim süreçlerini de hızlandırmaya katkı sağlar. Müze, gerçek nesnelere içermesi nedeniyle kişiye yeni yorumlar yaparak kendi anlamını üretmenin de önünü açar (Adıgüzel, 2017, s. 86). Böylece Burgess’in de (1994) üzerinde durmuş olduğu sınıf dışı uygulamalarla pekişen alımlayıcı (receptive) ve üretken (productive) beceriler pekişmiş olur.

Bu araştırmada yukarıda zikredilen bakış açısıyla müze ziyaretlerinin yabancı dil öğrenme süreci içerisindeki alımlayıcı (receptive) dil becerilerine etkisi ve müzelerin bu doğrultuda kullanılabilirliği tartışılmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde bireyin öğrenme düzeyini gerçek hayat tecrübeleriyle destekleyen müzeler özelinde gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların sayısı oldukça azdır. Müzelerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecindeki etkilerinin incelendiği bu araştırmada Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars müzelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

• Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi-kazanım ilişkisi nasıldır?

• Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi-kazanım ilişkisi nasıldır?

• Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars Peynir Müzesi-kazanım ilişkisi nasıldır?

- Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Namık Kemal Evi-kazanım ilişkisi nasıldır?
- Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı-kazanım ilişkisi nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Nitel şekilde desenlenen bu araştırma araştırmacılarca gerçekleştirilen müze gezilerindeki araştırmacı gözlem notlarına dayalı doküman inceleme yöntemiyle yürütülmüştür. Doküman inceleme “araştırma konusuna ilişkin yazılı materyallerin analizini kapsayan” bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Araştırma İnceleme Nesnesi

Araştırma kapsamında Kars iline bağlı müzelerde gözlem yapılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabılır durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırmacı erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım & Şimşek, 2021). Tablo 1’de gözlem yapılan müzelere yer verilmiştir:

Tablo 1.

Araştırma Kapsamına Alınan Müzeler

No	İlçe	Müze Adı
1.	Merkez	Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi
2.	Merkez	Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi
3.	Merkez	Kars Peynir Müzesi
4.	Merkez	Namık Kemal Evi
5.	Merkez	Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya Kars şehir merkezinde bulunan ve aktif ziyaretçi kabulü yapan müzeler gözlem sürecine dâhil edilmiştir. Müze ziyaretleri sırasında tutulan araştırmacı gözlemlerine dair veriler, müzelerin sahip oldukları nitelikler ile “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni”nde (CEFR, 2021) yer alan tanımlayıcı alımlama ölçütleri dikkate alınarak betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Sürecinde Alımlayıcı Müze Kullanımı Üzerine Yapılandırılmamış Gözlem Formu” kullanılmıştır.

“Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Sürecinde Alımlayıcı Müze Kullanımı Üzerine Yapılandırılmamış Gözlem Formu” araştırma soruları kapsamında oluşturulmuştur. Tablo 2’de gözlem sürecine ilişkin bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 2.

Araştırma Kapsamına Alınan Müzeler

No	Müze Adı	Gözlem Yapılan Tarih	Gözlem Süresi
1.	Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi	06.02.2024	45 dakika
2.	Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi	24.01.2024	60 dakika
3.	Kars Peynir Müzesi	24.01.2024	90 dakika
4.	Namık Kemal Evi	06.02.2024	45 dakika
5.	Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı	07.02.2024	30 dakika

Araştırmada toplamda 270 dakika katılımsız gözlem yapılmıştır. Katılımsız gözlemlerde etkileşime girmeden gözlem yapılır ve kayıt altına alınır (Creswell, 2015).

Veri Analizi

Araştırmada toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde önceden belirlenen temalar altında verilere yer verilir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Araştırmada temalar Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’ne (CEFR, 2021) göre oluşturulmuştur. Araştırmada belirlenen temalara aşağıda belirtilmiştir:

- Dil Yeterlilik Düzeyi
- Tanımlayıcı Alımlama Ölçütü

Araştırmada verilerin güvenilirliği Miles & Huberman’ın (1994) formülü [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] kullanılarak .90 hesaplanmıştır. Alan yazınında kabul edilen güvenilirlik katsayısının .70 ve üzerinde olduğu belirtilmiştir (Mc Millan & Schumacher, 2010).

Gözlem verilerinin raporlaştırılmasında mevcut durum ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda gözlem yapılan duruma ilişkin gözlemci notuna doğrudan yer verilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde Kars şehir merkezinde bulunan beş müzenin araştırma problemine yönelik analizleri tablolaştırılarak araştırmacılarının ilgisine sunulmuştur.

Diller İçin Avrupa Ortak Başyuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi-kazanım ilişkisi nasıldır?

Tablo 3.

Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi-Kazanım İlişkisi

Müze Adı	Dil Yeterlilik Düzeyi	Tanımlayıcı Alımlama Ölçütü
Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi	A1	Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma: “Kısa, basit yönlendirmeleri (X noktasından Y noktasına gitmek gibi) takip edebilir” (CEFR, 2021, s. 62).
	A2	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama: “Açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla en öncelikli alanlar (Ör. çok temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam) ile ilgili öbekleri ve ifadeleri anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 52). Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Genel okuduğunu kavrama: “Somut türde aşına olduğu meselelerle ilgili, yüksek kullanım sıklığına sahip günlük veya işle ilgili dilden oluşan kısa ve basit metinleri anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 58). “Bir kısmı ortak uluslararası kelime ögeleri olan yüksek kullanım sıklığına sahip kelimeleri içeren kısa ve basit metinleri anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 58).
	B1	Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri: “Bir metindeki bilinmeyen kelimelerin/işaretlerin olası anlamlarını, onları oluşturan parçaların (Ör. kökleri, “sözcüksel ögeleri, ön ek ve son ekleri belirleme) anlamlarını belirleyerek çıkarabilir” (CEFR, 2021, s. 64).

Tablo 3’te görüldüğü gibi Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi’nde tanımlayıcı alımlama ölçütlerinden A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama” ve “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Genel okuduğunu kavrama”, B1 düzeyinde ise “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri” ölçütlerine ulaşılmıştır. Gözlemci notlarına aşağıda yer verilmiştir:

Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi 1981 yılında hizmete açılmış ve şehrin ilk ve tek modern müzesi olarak anılmayı uzun yıllar sürdürmüştür (URL 2, 2024). Adı geçen müzenin kısa ve basit yönlendirmeler içeren müze düzeni ile A1 seviyesinde, somut-evrensel

seçki envanteri ve çoğunluğu uluslararası terimsel ifadeler içeren envanter açıklamaları sebebiyle A2 seviyesinde, bütünlükçü okuma ve alımlamaya elverişli açıklama metinleriyle B1 seviyesinde Türkçe öğretiminde kullanıma uygundur (Gözlemci notu).

Görüntü 1. Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Müzenin tematik yapısı sebebiyle uluslararası bilinirliği yüksek terimsel ifadelerle örülmüş bir seçkiye sahip olması, dil yeterliliği ne olursa olsun, Türkçe öğrenen her seviyeden öğrencinin eğitsel amaçlarla ziyaret edilebilmesini mümkün kılmaktadır. Ancak söz konusu müzenin kuruluşundan bu yana fiziksel ve içeriksel anlamda kapsamlı bir yenileme çalışmasına dâhil edilmemiş olması ve müze binasının konumunun görünürlük ve ulaşılabilirlik açısından zayıf oluşu Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin eğitsel kullanılabilirliğine gölge düşüren olumsuz unsurları olarak değerlendirilmektedir (Gözlemci notu).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi- kazanım ilişkisi nasıldır?

Tablo 4.

Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi-Kazanım İlişkisi

Müze Adı	Dil Yeterlilik Düzeyi	Tanımlayıcı Alımlama Ölçütü
Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi	A1	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Duyuru ve yönergeleri anlama: “Kendisine dikkatle ve yavaşça verilen yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir” (CEFR, 2021, s. 55). “Birisini bir şeyin nerede olduğunu kendisine yavaş ve açık bir şekilde söylediğinde nesnenin yakın çevresinde olması koşuluyla anlayabilir. Örneğin bir tren istasyonu veya bir dükkânda hoparlörden yapılan bir anonsta yavaş ve açık bir şekilde verilen rakamları, fiyatları ve süreleri anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 55).
	A2	Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri: “Bir metnin konusunu belirlemek için sayılar, tarihler, isimler, özel isimler vb. faydalanabilir. Bilinmeyen kalıplaşmış ifadelerin anlam ve işlevini metindeki konumlarından (Ör. bir mektubun başında ve sonunda) çıkarabilir” (CEFR, 2021, s. 64).
	B1	Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma: “Müze sergileri ve sergilerdeki açıklayıcı panolarda yer alan betimleyici notların ana noktalarını anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 61).
	B2	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama: “Uzmanlık alanındaki teknik tartışmalar da dâhil olmak üzere standart bir dil veya aşına olduğu bir ağız ile sunulan hem somut hem de soyut konularda önermesel ve dilsel olarak karmaşık söylemin ana fikirlerini anlayabilir.” (CEFR, 2021, s. 52).

Tablo 4’te görüldüğü gibi Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi’nde tanımlayıcı alımlama ölçütlerinden A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Duyuru ve yönergeleri anlama”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri”, B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma”, B2 düzeyinde ise “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama” ölçütlerine ulaşılmıştır. Gözlemci notlarına aşağıda yer verilmiştir:

Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi, şehrin savunulması için 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu tarafından şehir merkezinde yapılan 46 tabyadan biridir. Şehir halkı tarafından “Kanlı Tabya” olarak bilinen müze binası 2012 yılında kapsamlı bir restorasyon çalışmasına alınarak 2013 yılında ziyaretçi kabulüne başlamıştır (URL 3, 2024). Söz konusu müze sahip olduğu kısa ve basit ziyaretçi

yönergeleri ile A1 seviyesinde, tarihsel ifadelerin sıklıkla kullanıldığı yazınsal envanteri ile A2 seviyesinde, geniş sergi alanı ve betimsel edebî envanteri ile (asker mektupları, dönemi konu edinen şiirler vb.) B1 seviyesinde, müzenin bölgesel konumu ve tematik değerine uygun biçimde sergilenen akademik değeri yüksek (çeşitli askeri belgeler, devletler arası yazışmalar vb.) envanter ile de B2 seviyesinde Türkçe öğretiminde kullanıma uygundur. Fakat müzenin dil öğretim sürecinde kullanımında bireysel farklılıkların göz önünde tutulmasına ayrıca dikkat edilmelidir (Gözlemci notu).

Görüntü 2. Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi'nden bir bölüm

Müze envanteri içerisinde yer alan ve tarihsel gerçeklik ile bağdaşan kimi materyallerin öğrencilerin din veya ırk temelli bir ötekileştirme hissetmemesi açısından titizlikle analiz edilmesi ve müzeye yapılması planlanan olası bir ziyaret öncesinde öğrencinin bireysel fark ve hassasiyetlerine uygun bir biçimde programlanması, ziyaret edilmesi uygun bulunmayan alan veya müze envanteri ve sunu biçiminin programdan çıkarılması ya da gerekli duyulan ek açıklamaların yapılacak olmasına dikkat edilmelidir (Gözlemci notu).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Kars Peynir Müzesi-kazanım ilişkisi nasıldır?

Tablo 5.

Kars Peynir Müzesi-Kazanım İlişkisi

Müze Adı	Dil Yeterlilik Düzeyi	Tanımlayıcı Alımlama Ölçütü
Kars Peynir Müzesi	A1	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama: “Konuşmanın çok yavaş ve açık bir şekilde yapılması ve zaman zaman uzun duraksamaların olması koşuluyla rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgileri ana hatlarıyla anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 54).
	A2	Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme: “Görüntülerin anlamaya çok yardımcı olması ve konuşmanın açık ve oldukça yavaş yapılması koşuluyla hangi konu(lar) ile ilgili olduğunu anlayarak bir TV reklamı veya film fragmanını veya bir filmden bir sahneyi takip edebilir” (CEFR, 2021, s. 57).
	B1	Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme: “Konuşma oldukça yavaş ve açık olduğunda, kişisel ilgi alanına giren konulardaki röportajlar, kısa konferanslar ve haber bültenleri gibi birçok TV programının büyük bölümünü anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 57).

Tablo 5’te görüldüğü gibi Kars Peynir Müzesi’nde tanımlayıcı alımlama ölçütlerinden A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme”, B1 düzeyinde ise “Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme” ölçütlerine ulaşılmıştır. Gözlemci notlarına aşağıda yer verilmiştir:

Kars Peynir Müzesi 1734 yılında şehir merkezinde inşâ edilmiş olan Süvari Tabya’nın 2022 yılında restore edilmesiyle “dünyanın 18. Peynir Rotası” olarak tescillenmiş ve Türkiye’nin ilk ve tek tematik peynir müzesi olarak kapılarını ziyaretçilerine açmıştır (URL 4, 2024). Yakın tarihte projelendirilen ve coğrafi işaretli Kars peynirinin ve peynirciliğinin tüm tarihini detaylıca sergileyen Kars Peynir Müzesi; sahip olduğu müze içi kısa, açık ve anlaşılır sesli yönlendirmeleri ile A1 seviyesinde, modern canlandırma ve sinevizyon teknikleriyle zenginleştirilen müze envanteri ile A2 seviyesinde, şehrin somut kültürel mirası olan peynir ve peynircilik ile ilgili yapılmış röportaj vb. içerikleri ile de B1 seviyesinde Türkçe öğretim sürecinde kullanıma uygundur. (Gözlemci notu)

Görüntü 3. Kars Peynir Müzesi'nde düzenlenen bir uygulama dersi

Ayrıca müze konum ve görünürlük açısından da oldukça elverişlidir. Müze içerisinde yer alan çalışma ve dinlenme alanları ile her türden eğitsel faaliyet için kullanılmak üzere tasarlanmış sunum salonları Kars Peynir Müzesi'ni yalnızca bir turizm destinasyonu olmaktan çıkararak örnek bir eğitsel müze hâline getirmektedir (Gözlemci notu).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Namık Kemal Evi- kazanım ilişkisi nasıldır?

Tablo 6.

Namık Kemal Evi-Kazanım İlişkisi

Müze Adı	Dil Yeterlilik Düzeyi	Tanımlayıcı Alımlama Ölçütü
Namık Kemal Evi	A1	Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma: “Kısa, basit yönlendirmeleri (X noktasından Y noktasına gitmek gibi) takip edebilir” (CEFR, 2021, s. 62).
	A2	Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma: “Sayıların, isimlerin, resimlerin ve başlıkların önemli bir rol oynadığı ve metnin anlamını desteklediği kısa haber metinleri veya basit makalelerdeki temel bilgileri anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 61).
	B1	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama: “Anlatımın yavaş ve açık olması koşuluyla hikâye ve diğer anlatılardaki (Ör. bir tatil anlatımı) ana noktaları ve önemli detayları anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 56).
		Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yazışmaları okuma: “Kişisel mektuplardaki olay, duygu ve dilek betimlemelerini bir mektup arkadaşıyla düzenli yazışacak derecede iyi anlayabilir. Nispeten ayrıntılı olay ve deneyim betimlemesi yapan karmaşık olmayan kişisel mektup, e-posta veya ilanları anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 59).

Tablo 6’da görüldüğü gibi Namık Kemal Evi’nde tanımlayıcı alımlama ölçütlerinden A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma”, B1 düzeyinde ise “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama” ve “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yazışmaları okuma” ölçütlerine ulaşılmıştır. Gözlemci notlarına aşağıda yer verilmiştir:

Namık Kemal Evi, yazarın 1853-1854 yılları arasında çocukluğunu geçirdiği evdir (URL 5, 2024). Kars şehir merkezinde bulunan müzelerden biri olan Namık Kemal Evi; kısa ve basit müze içi yönlendirmeleri ile A1 seviyesinde, sayı ve isimlerin yer aldığı biyografik metin ve seçki materyalleri ile A2 seviyesinde, kişisel mektup ve şiir parçaları gibi edebî değeri yüksek envanterleri ile de B1 seviyesinde Türkçe öğretim sürecinde kullanıma uygundur (Gözlemci notu).

Görüntü 4. Namık Kemal Evi

Görüntü 5. Namık Kemal Evi bahçesi

Ayrıca Namık Kemal Evi içerisinde yer alan sergi alanı, “Aşıklar Evi” isimli sunu alanı ve konak bahçesinde yer alan heykeltıraş Metin Doğrukartal’a ait minyatür eserler dil öğrenim sürecinde kültür aktarımının daha etkin bir biçimde yürütülmesine olanak sağlamaktadır. Ancak müze envanterinin sergileme biçimi bakımından güncellenmemiş olması söz konusu alanın eğitsel değerinin arzu edilen seviyeye ulaşmamasına sebep olmaktadır (Gözlemci notu).

Diller İçin Avrupa Ortak Başyuru Metni kapsamındaki alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı-kazanım ilişkisi nasıldır?

Tablo 7.

Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı-Kazanım İlişkisi

Müze Adı	Dil Yeterlilik Düzeyi	Tanımlayıcı Ahımlama Ölçütü
Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı	A1	Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri: “İçinde yer aldığı metnin çok basit ve aşına olduğu gündelik bir konu hakkında olması koşuluyla somut bir eylem veya nesne için kullanılan bilinmeyen bir kelimenin/işaretin anlamını çıkarabilir” (CEFR, 2021, s. 64).
	A2	Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama: “Rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgilerin ana hatlarını anlayabilir (Ör. Burası Başkan’ın yaşadığı yerdir.)” (CEFR, 2021, s. 54). Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Serbest zaman etkinliği olarak okuma: “Kısa anlatıları ve birinin hayatını anlatan basit bir dille oluşturulmuş betimlemeleri anlayabilir. Bir fotoğraf hikâyesinde (ör. yaşam tarzı üzerine bir dergide) neler olduğu ve karakterlerin nasıl olduğu hakkında izlenim oluşturabilir. Bir kişinin (ör. bir ünlünün) kısa betimlemesinde verilen bilginin çoğunu anlayabilir” (CEFR, 2021, s. 63).
	B1	Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Fikir sahibi olmak için okuma: “İstenen bilgiyi bulmak için daha uzun metinleri tarayabilir ve belirli bir görevi yerine getirmek için bir metnin farklı yerlerinden veya farklı metinlerden bilgi toplayabilir” (CEFR, 2021, s. 60).

Tablo 7’de görüldüğü gibi 3.5. Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı’nda tanımlayıcı alımlama ölçütlerinden A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama” ve “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Serbest zaman etkinliği olarak okuma”, B1 düzeyinde ise “Alımlama Etkinlikleri /

Okuduğunu Kavrama-Fikir sahibi olmak için okuma” ölçütlerine ulaşılmıştır. Gözlemci notlarına aşağıda yer verilmiştir:

Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı sırasında Ordu Komutanı Gazi Ahmet Muhtar Paşa tarafından Karargâh Binası olarak kullanılmış tarihî bir konaktır (URL 6, 2024). Müzenin bir oturma salonu şeklinde düzenlenen giriş katında bulunan temel yönlendirmeleri A1 seviyesinde, basit bilgiler içeren envanter açıklamaları ve çeşitli resimlerle zenginleştirilen biyografik seçki materyalleri A2 seviyesinde, üst düzey terimsel ifadeler içeren (haritalar, devlet mektuplaşmaları, döneme ait gazete yazıları vb.) seçki metinler ve uzun biyografi sunuları ise B1 seviyesinde Türkçe öğretim sürecinde kullanıma uygundur (Gözlemci notu).

Görüntü 6. Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı

Ayrıca müze içerisinde yer alan dönemin tarihsel gerçekliğine uygun yaşam alanı ile Gazi Ahmet Muhtar Paşa'nın kişisel eşyaları, kültür aktarımı ve yaparak yaşayarak öğrenme metoduna kaynaklık edebilecek niteliktedir (Gözlemci notu).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Eğitsel değerleriyle sıklıkla öğretim programları içerisinde kendilerine yer bulan müzeler; tecrübe temelli yaparak yaşayarak öğrenme modellerinin sınıf dışı etkinlik alanı olarak tavsiye ettiği mekânların başında gelir. Günümüzde yalnızca kamusal bir

turizm destinasyonu olmaktan çıkarak her türlü öğretim imkânının sunulmaya çalışıldığı kültürel bir kaşe hâline gelen müzelerin güncel dil öğretim programlarında da sıkça tavsiye edilen birer öğrenme ortamı olarak karşılık bulması; yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de benzer bir uygulamanın yapılıp yapılamayacağı sorusunu akla getirmektedir. Bu sebeple söz konusu kullanımın Kars şehir merkezinde bulunan müzeler vasıtasıyla analiz edilebilmesini hedefleyen çalışmada Kars il sınırları içerisinde bulunan 5 müze, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR, 2021) kapsamında değerlendirilen alımlayıcı dil yetkinlikleri bağlamında ele alınmış ve analiz edilmiştir.

Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesinde “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kapsamında A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama” ve “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Genel okuduğunu kavrama” ve B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri” kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak görsel ve yazılı öğeler mevcuttur. Bu kazanımlardan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Kars Arkeoloji ve Etnografya Müzesi ziyaretleri Krashen’in (2009) Anlaşılır Girdi Hipotezi’ne göre öğrenenlere daha fazla anlaşılır girdi sağlayabilir ve öğrenenlerin dil edinim süreçlerine katkıda bulunabilir.

Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesinde “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kapsamında A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Duyuru ve yönergeleri anlama”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri”, B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma” ve B2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Genel sözlü kavrama” kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak görsel, yazılı ve işitsel öğeler mevcuttur. Bu kazanımlardan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi gezisi dil öğrenme süreçlerinde öğreticiler tarafından kullanılabilir. Ancak müzedeki görsellerin, yazılı metinlerin ve işitsel araçların bir kısmının öğrenenler için uygun olmayacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Motivasyon ve yabancı dil öğrenme arasındaki ilişkisi hesaba katılarak (Kato vd., 2007; Dağdeviren, 2018) öğrenenlerin dil öğrenme motivasyonlarının düşmemesi için hedef kitleye göre Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi gezisi planlanmalıdır.

Kafkas Peynir Müzesi’nde “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kapsamında A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme” ve B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / İşitsel-Görsel Kavrama-TV, film ve video izleme” kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak görsel, yazılı ve işitsel öğeler mevcuttur. Bu kazanımlardan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için Kars Peynir Müzesi gezisi dil öğrenme süreçlerinde öğreticiler tarafından kullanılabilir. Gün & Çeri (2021) müzelerin öğrenenlere aktif

öğrenme imkân sağladığı için buralarda hedef dile yönelik etkinliklerin planlanıp uygulanabileceğini ifade eder.

Namık Kemal Evi'nde “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kapsamında A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yönergeleri okuma”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Bilgi ve sav için okuma” ve B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama” ve “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Yazışmaları okuma” kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak görsel ve yazılı öğeler mevcuttur. Bu kazanımlardan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için Namık Kemal Evi gezisi dil öğrenme süreçlerinde öğreticiler tarafından kullanılabilir. Çıldır'a (2018) göre dil öğretimini sınıf ortamından çıkarıp öğrencinin etkili uyarıcılarla karşılaşabileceği ortamlara taşımak dil becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı'nda “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” kapsamında A1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Alımlama Stratejileri”, A2 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Sözlü Kavrama-Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama” ve B1 düzeyinde “Alımlama Etkinlikleri / Okuduğunu Kavrama-Serbest zaman etkinliği olarak okuma” kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak görsel ve yazılı öğeler mevcuttur. Bu kazanımlardan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı gezisi dil öğrenme süreçlerinde öğreticiler tarafından kullanılabilir. Son 10 yılda niceliksel bir artışın gözlemlenebildiği Kars müzelerinde birbirlerinden farklı temalarda bir araya getirilen müze envanterleri şehir kimliği, yöre halkı ve bölge kültürü hakkında ziyaretçilerine bilgi sağlamaya ve bu sayede Türk diline de hizmet etmeye devam etmektedir. Araştırmaya konu edinilen müzelerin her birinin Türkçe öğrenme sürecinin A1, A2, B1 dil yeterlilik düzeylerinde kullanılabilmesi tespit edilmiş ve bahsi geçen müzeler farklı avantaj ve dezavantajları ile yorumlanmıştır. Bu yorumlara göre sahip olmuş oldukları eğitsel değerleri ile yabancılar için Türkçe öğretim programına dâhil edilmelerinin fayda sağlayacağı düşünülen Kars müzelerinin benzer kullanım imkânı sağlayan diğer şehirler ve şehir müzeleri üzerine yapılacak çalışmalar için örnek teşkil edeceği ve bu müzelerin Türkçe öğretiminde kalıcı öğrenmeye hizmet edeceği sonucuna varılmıştır.

Kaynakça

- Adıgüzel, F. B. (2017). Edebiyat Müzeleri Ve Müzede Edebiyat Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(214), 85-104.
https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36135/405921#article_cite
- Atagök, T. (1982). *Çağdaş müzecilik kavramı doğrultusunda Türk sanat müzelerinin kültürel etkinliklerinin saptanması*. Mimar Sinan Üniversitesi.

- Ateşoğulları, S. (2022). Değişen ve gelişen Türkiye müzeleri. *Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi*, (83), 35-53. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/arkeolojiveetnografya/issue/68017/970896>
- Burgess, J. (1994). Ideational frameworks in integrated language learning. *System*, 22(3), 309-318. [https://doi.org/10.1016/0346-251X\(94\)90017-5](https://doi.org/10.1016/0346-251X(94)90017-5)
- CEFR (2021). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni: Öğrenme, öğretme ve değerlendirme – Tamamlayıcı cilt* (S. Çelik, Y. Kırkgöz, D. Çopur, P. İrgin, & Ş. Erbay Çetinkaya, Trans.). Council of Europe Publishing. (Original work published 2020)
- Creswell, J. (2015). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. Pearson Education Inc.
- Çıldır, B. (2018). Müzede eğitim etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(3), 19-43. <https://doi.org/10.30964/aucebfd.408943>
- Dağdeviren, İ. (2018). İkinci dil ediniminde bireylerin motivasyonunun öğrenme üzerindeki etkisi. *Turkish Studies*, 13(15), 131-145. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13482>
- Elbüstan, Ö. (2021). *Kars müzesinde yer alan taş eserler* (Tez No. 670501) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Gün, M., & Çeri, N. (2021). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kültür aktarımında müzelerin kullanılması. *Littera Turca, Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 7(4), 1275-1291. <http://dx.doi.org/10.20322/littera.989002>
- Hooper-Greenhill, E. (1994). Museum education: Past, present and future. In R. Milles, & L. Zavala (Eds.), *Towards the museum of the future* (pp. 133-146). Routledge.
- Kato, F., Yasumoto, S., & Aacken, S.V. (2007). A Comparative study: Motivation of learners of Japanese. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 4(1), 41-57. <https://e-flt.nus.edu.sg/v4s12007/kato.pdf>
- Krashen, S. (2009). *Principles and practice in second language acquisition*. Pergamon.
- Lohman, J. (2006). City Museums: do we have a role in shaping the global community? *Museum International*, 58(3), 15-20. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0033.2006.00562.x>
- Mc Millan J. H., & Schumacher. (2010). *Research in education (evidence based inquiry)* (7th ed.). Pearson.
- Mercin, L. (ty). Müzeler ve toplum. 151-160. <https://www.avk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/Yrd.-Do%C3%A7.-Dr.-Levent-MERC%C4%B0N-M%C3%9CZELER-VE-TOPLUM.pdf>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Sage Publication.
- Sevigen, E. (2023). Gaziantep Müzelerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilirliği. *100. Yılında Cumhuriyet Dönemi Gaziantep*. içinde (s. 880-897). Gazikültür Yayınları.
- Soysal, Ö. (1998). *Türk kütüphaneciliği: Bilginin yazgısı*. Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.

İnternet Kaynakları

URL 1, <https://kars.ktb.gov.tr/TR-288044/muzeler.html> (07.03.2024).

URL 2, <https://kars.ktb.gov.tr/TR-54869/kars-arkeoloji-ve-etnografyamuzesi.html> (07.03.2024).

URL 3, <https://kars.ktb.gov.tr/TR-288186/kafkas-cephesi-harp-tarihi-muzesi.html> (07.03.2024).

URL 4, <http://www.kars.gov.tr/turkiyenin-il-ve-tek-peynir-muzesi-karsta-acildi> (07.03.2024).

URL 5, <https://kars.ktb.gov.tr/TR-288189/namik-kemal-evi.html> (07.03.2024).

URL 6, <https://kars.ktb.gov.tr/TR-288192/gazi-ahmet-muhtar-pasa-konagi.html> (07.03.2024).

Extended Abstract

Museums, which can be considered as a systematic presentation of the cultural heritage of nations, undertake the role of a cross-generational communication channel with the interaction area they provide.

Museum activities, which have a long history in the Anatolian geography, have an important place in the late Ottoman Empire and the early history of the Republic of Turkey. Turkish museology, which began to gain a modern understanding with the appointment of Osman Hamdi Bey as the museum director in 1881, is one of the leading factors that shaped Mustafa Kemal Atatürk's cultural policies (Ateşoğulları, 2002).

The first museum in Kars, which is considered the gateway to Anatolia geographically and historically, was established in 1959. The Kars Museum, which was initially established as a Museum Directorate, gained the status of an independent museum in 1978 and started to receive visitors in the historic 12 Apostles Church, known as the Kümbet Mosque. In 1981, due to the increasing interest and inadequate physical conditions, the Kars Museum was moved to the currently used modern museum building and houses many archaeological and ethnographic artifacts from different civilizations (Elbüstan, 2021). As of 2024, Kars, which has 6 museums in the city center, one of which is in the preparation stage, has made significant progress in transferring its historical heritage to future generations (URL 1, 2024).

The visits of foreign language learners to museums not only help them get to know Turkish culture but also contribute to accelerating their language learning process. Thus, the receptive and productive skills that are reinforced by out-of-class applications, as emphasized by Burgess (1994), are also strengthened.

In this research, the effect of museum visits on the receptive language skills of the foreign language learning process and the usability of museums in this direction are discussed from the perspective mentioned above. The number of scientific studies

conducted on museums, which support the individual's learning level with real-life experiences in the process of teaching Turkish as a foreign language, is quite limited. In this research, which examines the effects of museums on the teaching of Turkish as a foreign language, it is aimed to analyze the Kars museums in the context of the receptive language competencies within the scope of the Common European Framework of Reference for Languages.

This qualitatively designed research was conducted using the document analysis method based on the researcher observation notes during the museum visits carried out by the researchers. Observations were made in the museums affiliated with Kars province within the scope of the research. The easily accessible case sampling method was used in the research.

In this research, the "Unstructured Observation Form on the Use of Receptive Museums in the Process of Teaching Turkish as a Foreign Language" was used as a data collection tool. The "Unstructured Observation Form on the Use of Receptive Museums in the Process of Teaching Turkish as a Foreign Language" was created within the scope of the research questions. The data collected in the research were analyzed using the descriptive analysis method.

Museums, which are frequently included in the curriculum with their educational values, are among the recommended out-of-classroom activity areas for experience-based learning-by-doing models. The fact that museums, which have become a cultural stamp where all kinds of educational opportunities are tried to be provided, are frequently recommended as a learning environment in current language teaching programs, raises the question of whether a similar practice can be implemented in teaching Turkish as a foreign language. Therefore, this study, which aims to analyze the use of this practice through the museums in the city center of Kars, examined and analyzed 5 museums within the borders of Kars province in the context of the receptive language competencies evaluated within the scope of the Common European Framework of Reference for Languages.

The museum inventories, which are brought together in different themes in the Kars museums, where a quantitative increase has been observed in the last 10 years, continue to provide information to visitors about the city identity, local people, and regional culture, and thus serve the Turkish language. It has been determined that each of the museums subject to the research can be used in the A1, A2, and B1 language proficiency levels of the Turkish learning process, and the mentioned museums have been interpreted with their different advantages and disadvantages. According to these interpretations, it has been concluded that the inclusion of the Kars museums, which are thought to benefit from their educational values, in the Turkish teaching program for foreigners will serve as an example for studies on other cities and city museums that provide similar usage opportunities, and these museums will serve permanent learning in Turkish teaching.